

SAVONLINNAN KAUPUNKI

Turvallisuussuunnitelma

turvallisuusjohtoryhmä 8.2.2021
kaupunginhallitus 15.2.2021 § 60

Sisällys

1. YLEISTÄ	1
1.1 Turvallisuus	1
1.2. Kaupungin turvallisuustyö.....	2
1.3. Savonlinnan kaupungin turvallisuussuunnitelman päivittäminen.....	2
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TURVALLISUUSTILANTEEN ANALYYSIT	2
2.1. Toimintaympäristö.....	2
2.2 Turvallisuustilanteen analyysit.....	3
Nuoret ja lapset.....	4
Ikääntyneiden tapaturmat	5
Kaatumisten ja murtumien ehkäisy	5
Pienten lasten tapaturmat	5
Kouluikäisten tapaturmat	5
Nuorten tapaturmat.....	5
Työikäisten tapaturmat.....	6
Haja-asutusalueet	6
Liikenne	6
Laittomasti maassa olijat	7
3. SAVONLINNAN KAUPUNGIN TURVALLISUUSSUUNNITELMAN TOIMENPIDEOHJELMA 2020-20218	
3.1. Päihteiden ja erityisesti huumeiden valmistuksen, välityksen ja käytön estäminen, ehkäisevä päihdetyö	8
3.2. Lapsiin ja nuoriin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän ja seksuaalirikosten ehkäisy	9
3.3. Eri väestöryhmien turvallisuus.....	9
Ikääntyneet	
Nuoret ja lapset.....	10
3.4. Eri alueiden turvallisuus	10
Asumisen turvallisuus	10
Kaupunkikeskusta-alueet.....	11
Haja-asutusalueet	12
3.5. Liikenne	13
3.6. Yleisötapahot.....	14
3.7. Laittomasti maassa olijat	14
4. TURVALLISUUSTYÖN KEHITTÄMINEN	15
5. YHTEISTYÖTAHOT.....	15
Kirkko ja seurakunnat	15
Sairaanhoitopiirit	15
Poliisi	16
Pelastuslaitos	16
Muut.....	16
Liitteet	16

1. YLEISTÄ

1.1 Turvallisuus

Turvallisuus on laaja-alainen ilmiö, jonka yksiselitteinen ja kaiken kattava määrittely on haasteellista, mutta turvallisuus voidaan ymmärtää jonkin vaaran tai riskin poissaolona taikka näiden vaikutuksen estämisenä.

Turvallisuussuunnittelun tavoitteena on ennalta ehkäistä ja torjua onnettomuuksia ja tapaturmia, rikoksia sekä häiriöitä ja parantaa ihmisten turvallisuuden tunnetta.

Sisäinen turvallisuus syntyy monen eri tekijän yhteisvaikutuksesta. Turvallisuutta edistävät muun muassa turvallinen koti-, asuin- ja työympäristö, toimivat peruspalvelut, väestön yhdenvertaisuus, hyvin suunniteltu liikenneympäristö, avun saanti silloin kun sitä tarvitaan ja varmuus siitä, että rikoksiin syyllistyneet joutuvat edesvastuuseen teoistaan.

Turvallisuudesta huolehtiminen kuuluu kaikille kuntalaisille sekä kaikille kunnissa toimiville yhteisöille ja organisaatioille. Yksilöllä on vastuu omasta turvallisuudestaan, mutta yhteisön on tuettava yksilöitä tässä pyrkimyksessä. Kansalaisia ja yhteiskunnan toimintoja turvaa laaja viranomaisten verkosto, johon kuuluvat muun muassa pelastusviranomaiset, poliisi, terveydenhoitojärjestelmä ja puolustusvoimat.

Paikallinen turvallisuussuunnittelu on väline ennaltaehkäisevän turvallisuustyön hoitamiseksi ja kehittämiseksi. Turvallisuussuunnittelussa yhteistyö on keino edesauttaa turvallisuuteen liittyvien asioiden tarkastelua kokonaisuutena. Käytännön tasolla yhteistyön tavoitteena on lisätä poikkihallinnollisuutta siten, että eri alojen asiantuntijat työskentelevät yhdessä yhteisen päämäärän saavuttamiseksi.

Paikallisesti päätetyt toimenpiteet sisältyvät yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa valmisteltuun turvallisuussuunnitelmaan.

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä sisäisen turvallisuuden strategiasta 5.10.2017 on asetettu tavoitteeksi mm., että Suomesta tulee maailman turvallisin maa elää, asua, yrittää ja tehdä työtä.

Turvallisuussuunnitelman yhtenä tavoitteena on lisätä myös asukkaiden tietoa siitä, miten heidän turvallisuuttaan ja turvallisuuden tunnetta parannetaan. Turvallisuussuunnitelma on samalla asukkaille väylä vaikuttaa turvallisuuttaan koskevaan päätöksentekoon. Asukkaiden toivotaankin yhä laajemmin osallistuvan turvallisuussuunnitteluun esimerkiksi järjestöjen tai asukasyhdistysten kautta.

1.2. Kaupungin turvallisuustyö

Kaupungin turvallisuustyö koostuu seuraavista kokonaisuuksista:

Suunnitelma

Kunnan turvallisuussuunnitelma
Kunnan valmiussuunnitelma
Kunnan riskienhallinta
Kiinteistöjen pelastussuunnitelmat
Tapahtumien pelastussuunnitelmat
Hyvinvointisuunnitelma

Vastuutaho

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus
Toimitilapalvelu
Järjestäjä
Kaupunginhallitus

Edellä mainittujen lisäksi kaupunkilaisten turvallisuuteen vaikutetaan työsuojelulla, terveyssuojelulla, ympäristönsuojelulla sekä terveydenhuollon ja sosiaalitoimen palveluilla.

1.3. Savonlinnan kaupungin turvallisuussuunnitelman päivittäminen

Tämä Savonlinnan kaupungin turvallisuussuunnitelman päivitys on laadittu seuraavan aikataulun mukaisesti:

<i>Aika</i>	<i>Tehtävä</i>	<i>Vastuuelin</i>
10.2.2020 § 40	Kaupunginhallituksen hyväksyntä	Kaupunginhallitus
25.1.2021	Päivitystarpeiden läpikäynti, johtoryhmä	Johtoryhmä
8.2.2021	Turvallisuussuunnitelman luonnos	Turvallisuusjohtoryhmä
	Turvallisuussuunnitelman hyväksyntä	Kaupunginhallitus

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TURVALLISUUSTILANTEEN ANALYYSIT

2.1. Toimintaympäristö

Yleistä

Kaupungin kokonaispinta-ala on 3598 km², josta maata on 2240 km² ja vesialuetta 1358 km². Vesistöjen osuus koko kaupungin pinta-alasta on n. 38%. Kaupungin asukasluku oli 31.12.2019 32 974 henkilöä. Väestötiheys on 14,72 as/km².

2.2 Turvallisuustilanteen analyysit

Päihteet ja huumeet

Päihteiden (alkoholi, lääkkeet, huumeet) käyttö ja erityisesti sekakäyttö näyttää lisääntyneen koko ajan, mikä aiheuttaa lisääntyvästi terveyshaittojen lisäksi väkivaltaista käyttäytymistä ja muuta esim. omaisuusrikollisuutta.

Alkoholin käyttö lisää merkittävästi tapaturmariskiä. On arvioitu, että voimakkaasti päihtyneen henkilön riski vammautua kaatumistilanteessa on jopa 60-kertainen verrattuna selvin päin kaatumiseen.

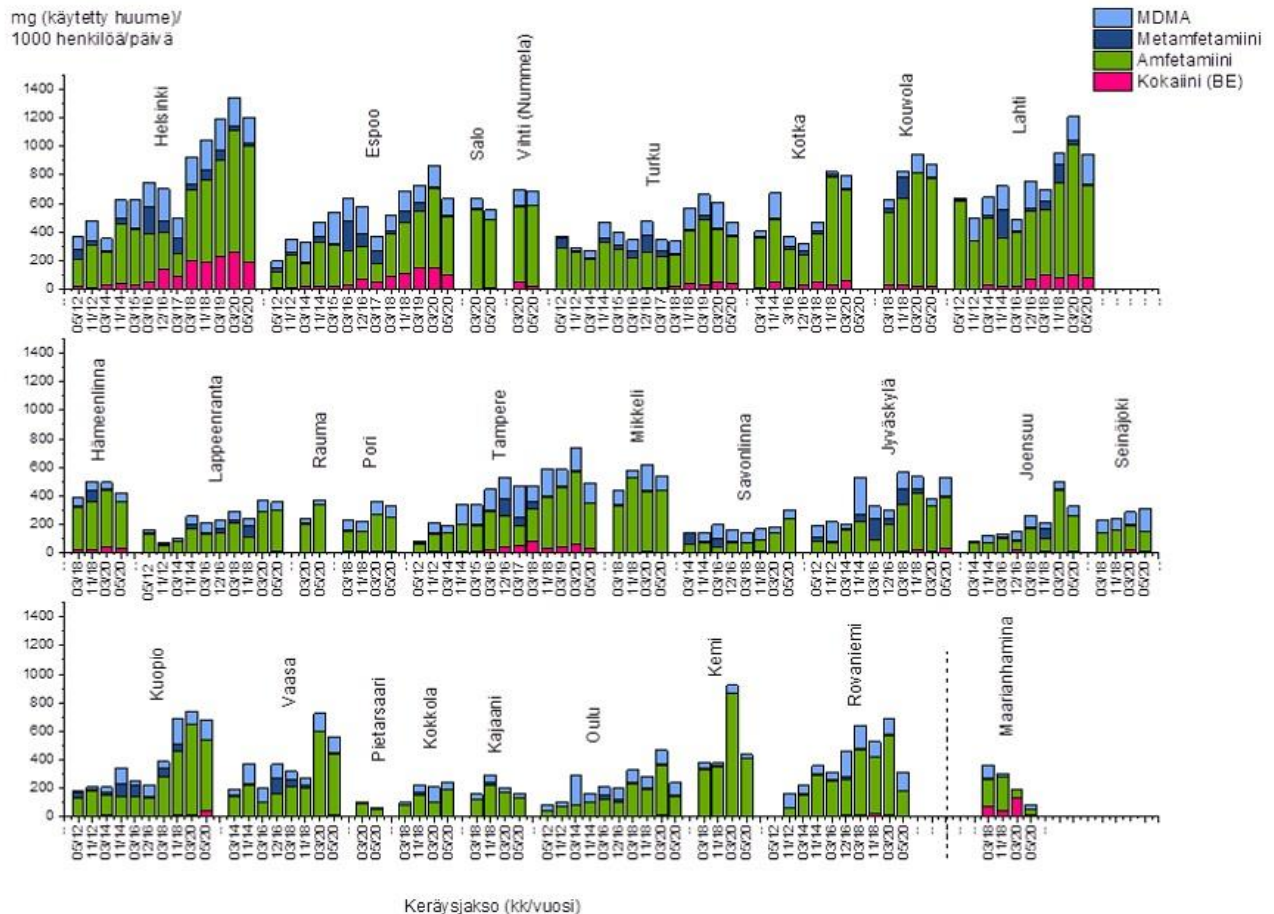
HUUMAUSAINERIKOKSET JA RATTIJUOPUMUKSET SAVONLINNASSA 2018-2020

tietolähde: PolStat 20.1.2021

ilmoitettu rikoksia, kpl	2018	2019	2020	2020 vs. 2019	
				muutos, kpl	muutos, %
huumausaineen käyttörikos	80	58	56	-2	-3,45%
huumausainerikoksen edistäminen	0	0	0	0	/0
huumausainerikoksen edistämisen yritys	0	0	0	0	/0
huumausainerikoksen valmistelu	1	0	2	2	/0
huumausainerikoksen valmistelun yritys	0	0	0	0	/0
huumausainerikos	30	98	77	-21	-21,43%
törkeä huumausainerikoksen edistäminen	0	0	0	0	/0
törkeä huumausainerikos	1	4	4	0	0,00%
törkeän huumausainerikoksen edistämisen yritys	0	0	0	0	/0
huumausainerikokset yhteensä	112	160	139	-21	-13,13%
rattijuopumus	80	68	61	-7	-10,29%
törkeä rattijuopumus	59	36	51	15	41,67%
rattijuopumukset yhteensä	139	104	112	8	7,69%

JÄTEVESITUTKIMUS: VÄESTÖTASON HUUMEIDEN KÄYTTÖ, TERVEYDEN- JA HYVINVOINNINLAITOS (THL)

Kuva 1. Huumeiden takaisinlasketut käyttömäärät eri kaupunkien jätevedenpuhdistamojen toiminta-alueilla (milligrammaa käytettyä huumetta/1000 henkilöä/päivä) eri keräysviikkoina vuosina 2012–2020. Parittomina vuosina 2015, 2017 ja 2019 mittauksia on tehty vain Helsingin, Espoon, Tampereen ja Turun alueilla. Kaupungit on nimetty kunkin puhdistamon toiminta-alueen suurimman kaupungin mukaan

Lähde: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/jatevesitutkimus>

Väestöryhmien turvallisuus

Ikääntyneet

Nykyisin entistä huonokuntoisemmat vanhuksat asuvat kotona, mikä lisää turvallisuusriskejä. Turvallisuusriskit liittyvät useimmiten kotiympäristöön.

Näitä riskejä ovat kaatumiset, huimauskohtaukset ja muut äkilliset sairauskohtaukset, huono ulkovalaistus ja yöllä pimeässä liikkuminen, irralliset sähkölaitteiden jatkojohdot, lääkkeiden yliannostus, eksyminen, tulipalon vaara sekä vanhuksen taloudellinen, fyysinen ja psyykinen hyväksikäyttö omaisten toimesta (mm. alkoholisoituneet omaiset).

Nuoret ja lapset

Lasten turvattomuus liittyy mm. vanhemmuuden puutteeseen, perheen ongelmiin, perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan sekä koulukiusaamiseen ja –väkivaltaan, nuorten päihteidenkäyttöön.

Turvallisuuteen vaikuttavat mm. lapsiin ja nuoriin kohdistuva seksuaalinen häirintä, nuorten tekemät rikokset ja vahingonteot, nuorten väkivaltainen käyttäytyminen sekä nuorten päihteiden käyttö ja huumekekeilut (kannabis, marihuana). Nuorilla, 15 vuotiaasta alkaen on alkoholin käyttö syksystä 2019 vaihtunut huolestuttavassa määrin lääkkeiden väärinkäyttöön.

Tapaturmat

Ikääntyneiden tapaturmat

Yli 65-vuotiaille suomalaisille tapahtuvista tapaturmista valtaosa sattuu kotona sisällä tai kotipihalla. Ikääntyneiden tapaturmista 80 % on kaatumisia, liukastumisia ja putoamisia. Kaatuminen on myös tavallisin tapaturmaisen kuoleman syy yli 65-vuotiailla.

Kaatumistapahtumille altistavat monet sisäiset ja ulkoiset seikat, esimerkiksi sairaudet, liikkumisvaikeudet, heikentynyt näkö, lääkkeet, alkoholi, liukkaat lattiat, huono valaistus, epäsopivat jalkineet tai liukas piha.

Tutkimusten mukaan kaatumistapaturmia on mahdollista ennaltaehkäistä monin keinoin. Selvittämällä henkilön kaatumiselle altistavat tekijät voidaan puuttua vaaratekijöihin tai poistaa ne. Lisäksi on todettu, että kohdennetut ja yksilölliset liikuntaharjoitusohjelmat, jotka lisäävät ja ylläpitävät iäkkäiden liikuntakykyä ovat tehokkaita toimenpiteitä kaatumistapaturmien ehkäisyssä.

Kaatumisten ja murtumien ehkäisy

Savonlinnassa tapahtuu sairaalahoitoon johtavia kaatumisia jää- ja lumikeleillä runsaasti. Asiaan on kiinnitetty erityisesti huomiota teknisen viraston kunnossapitoyksikössä. Kaupunki kustantaa liukuesteet 75-vuotta täyttäneille henkilöille.

Pienten lasten tapaturmat

Pienten lasten tapaturmista ensimmäisinä lapsen elinvuosina tapahtuvat tapaturmat sattuvat lähes aina kotona. Elinpiirin laajentuessa tapaturmia sattuu myös liikunta- ja urheiluharrastuksissa. Pyöräilytapaturmat alkavat yleistyä 5-7 vuoden iässä.

Lasten tapaturmat ovat yleisimmin kaatumisia, putoamisia, vierasesineiden joutumista hengitysteihin, myrkytyksiä, palovammoja, sähköiskuja ja terävien esineiden aiheuttamia pistohaavoja. Suurin osa lasten sairaalassa hoidetuista tapaturmista kohdistuu pään alueelle.

Kouluikäisten tapaturmat

Kouluikäisten tapaturmia sattuu eniten vapaa-ajalla, toiseksi eniten kouluajalla. Liikuntatunnit ja välitunnit ovat kouluissa tapaturma-altista aikaa. Koulussa sattuvat vammat ovat pääosin lieviä: ruhjeita, avohaavoja, mustelmia, kuhmuja, nyrjähdyksiä tai venähdyksiä. Arvion mukaan joka kymmenes peruskouluikäinen joutuu tapaturmaan kouluvuoden aikana ja 8 % tapaturmista johtaa ainakin yhden vuorokauden mittaiseen sairaalahoitojaksoon.

Nuorten tapaturmat

Joka vuosi yli 150 suomalaista 15–24-vuotiaasta kuolee tapaturmaisesti. Joka kolmannen nuoren kuoleman syynä on tapaturma. Liikennetapaturmat ovat nuorten yleisimpiä tapaturmia. Myös myrkytykset, jotka ovat seurausta erilaisten lääkeaineiden ja huumeiden nauttimisesta, ovat yleisiä.

Kuolemaan johtavat tapaturmat muodostavat vain murto-osan kaikista tapaturmista. Useimmiten tapaturmia seuraakin sairaalareissu. Yleisimpiä syitä nuorten loukkaantumisiin ovat liikennetapaturmat, urheilutapaturmat ja muut vapaa-ajan tapaturmat.

Nuorten tapaturmat lisääntyvät kesällä. Nuoria hukkuu eniten kesän lämpiminä kuukausina.

Työikäisten tapaturmat

Työikäisten yleisimpiä kotitapaturmatilanteita ovat kaatuminen, liukastuminen, satuttaminen terävään esineeseen ja palovammat. Miehillä tapaturmia sattuu eniten huolto- ja korjaustöissä, naisilla ruoanvalmistamisen ja siivoamisen yhteydessä.

Tapaturmat ovat 1-44-vuotiaiden miesten yleisin kuolinsyy ja 2/3 tapaturmassa kuolleista on miehiä. Jokaista tapaturmaista kuolemaa kohden tapahtuu moninkertaisesti erilaisia tapaturmista johtuvia vammoja.

Alkoholi on yleinen taustatekijä tapaturmissa. Lisääntyvä vapaa-aika ja kasvava alkoholin kulutus lisäävät liikenneonnettomuuksia, liikuntatapaturmia, kaatumisia ja asuntopaloja.

Asumisen turvallisuus

Asumisen turvallisuudessa on kyseessä asumisen fyysisen ympäristön turvallisuus sekä turvallisuus, jonka asukkaat kokevat psyykkisenä turvallisuutena.

Riskeinä ovat mm. koti- ja vapaa-ajan tapaturmat sekä tulipalot, erityisesti asuntopalot.

Asumisen turvallisuuteen liittyy myös se, että koetaan psyykkisen turvattomuuden tunnetta, joka toimii kahteen suuntaan eli turvattomuutta koetaan itse tai se aiheutetaan toisille.

Alueiden turvallisuus

Kaupunkikeskusta-alueet

Kaupunkikeskustan alueen turvallisuuteen liittyviä tekijöitä ovat mm. järjestyshäiriöt, ilkivalta, ja häiriökäyttäytyminen. Keskusta-alueella esiintyy myös yleisiin tiloihin, väyliin, puistikoihin ym. rakennettuun ympäristöön liittyvää turvattomuutta ja turvattomuuden tunnetta.

Mahdolliset varkaudet, näpsytykset sekä moottoriajoneuvojen käyttövarkaudet luovat myös omalta osaltaan turvattomuuden kokemusta.

Haja-asutusalueet

Turvallisuus- ja peruspalvelujen saatavuus luo turvattomuuden tunnetta haja-asutusalueilla.

Liikenne

Savonlinnan seudun liikenneturvallisuuksuunnitelma on valmistunut joulukuussa 2018. Suunnitelmassa on otettu huomioon liikenneolosuhteet, jotka ovat merkittävästi muuttuneet mm. viime vuosien aikana ohikulkutien valmistumisen ja keskustan kehittämisen myötä.

Selvityksen pohjalta on päivitetty toimenpideohjelma edellisen suunnitelman, asukaskyselyn, maastokäyntien ja asiantuntijakommenttien pohjalta.

Suunnitelmassa esitetään Savonlinnan seudulta yhteensä 116 ongelmakohtetta ja ongelmakohteiden parantamista varten 166 yksittäistä toimenpidettä.

Yleisötapahtumat

Kaupungissa järjestetään useita isoja yleisötapahtumia mm. Olavinlinnassa Oopperajuhlat, Boxing Night ja isot konsertit sekä Luontoelokuva festivaalit, jäähallin tilaisuudet, Savonlinnan Liikuntahallin (ent. OKL-halli) ym. vastaavan tason tapahtumat.

Yleisötapahtumien turvallisuus- ja pelastussuunnitelmien vastuu on tapahtuman järjestäjällä. Terroritekojen tai muiden vastaavien hyökkäysten uhka sekä mm. pandemian vuoksi asetetut rajoitukset ja suunnitelmat on otettava huomioon myös kaupungin alueen tapahtumajärjestelyissä.

Laittomasti maassa olijat

Sisäministeriö on antanut ohjeet laittomasti maassa oleskelevien kohtelusta mm. hätämajoituksesta sekä terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen järjestämisestä.

3. SAVONLINNAN KAUPUNGIN TURVALLISUUSUUNNITELMAN TOIMENPIDEOHJELMA 2020-2021

Toimenpideohjelmassa määritellään turvallisuuden parantamista koskevat tavoitteet ja painopisteet, jotka on sovittu yhdessä eri toimijoiden kesken.

Painopistealueet

3.1. Päihteiden ja erityisesti huumeiden valmistuksen, välityksen ja käytön estäminen, ehkäisevä päihdetyö

Riskit

Päihteiden (alkoholi, lääkkeet, huumeet) käyttö ja erityisesti sekakäyttö näyttää lisääntyneen koko ajan, mikä aiheuttaa lisääntyvästi terveyshaittojen lisäksi väkivaltaista käyttäytymistä ja muuta esim. omaisuusrikollisuutta.

Tavoitteet

- Alkoholinkäytön vähentäminen ja ennaltaehkäiseminen sekä seurausten lieventäminen neuvonta- ja valistustyöllä sekä valvonnalla.
- Huumausaineiden rikollisen välittämisen ja käytön vähentäminen valvonnalla sekä neuvonta ja valistustyöllä
- Tavoitteena on päihteetön lapsuus, nuoruus- ja aikuisikä sekä huumeisiin liittyvän katkaisu- ja kuntoutushoidon sekä perhehuollon riittävien resurssien turvaaminen.

Toimenpiteet	Vastuutahot
Itä-Suomen poliisin vihjepuhelin p: 0295 415 232 sähköposti: vihjeet.ita-suomi@poliisi.fi	Poliisi
Varhainen puuttuminen lasta odottavista päihteidenkäyttäjä-äideistä ja nuorison kokeiluvaiheesta lähtien sekä nollatoleranssi alaikäisten tupakan- ja päihteidenkäytön suhteen.	Koulut/Nuorisotoimi/ Terveystoimi
Neuvonta- ja valistustyö sekä kaupungin, koulujen, seurakunnan ja järjestöjen lapsi-, nuoriso- ja aikuiskasvatustyö sekä perhetyö.	Koulut/Nuorisotoimi/ Seurakunta, järjestöt
Hoitoonohjaus-, hoito- ja kuntoutusketjun resursoinnin ja priorisoinnin tarkistaminen	Sosteri
Kauppa- ja ravitsemusliikkeiden omavalvonta, myynnin ehkäiseminen alaikäisille päihtyneille	Yritykset
Päihteettömät tapahtumat	Koulut/Nuorisotoimi
Kaupungin henkilöstölle on laadittu päihdeohjelma ja hoitoonohjauksen ohjeet.	Henkilöstöhallinto
v. 2017 on perustettu monialaisen ehkäisevän päihdetyön työryhmä	Hallintopalvelut
Ankkuri-tiimin toiminta	Poliisi, Sosteri, kaupunki

Savonlinnan koulujen toimintamallissa päihteiden käytön estämiseksi on esitetty tarvittavat toimenpiteet

3.2. Lapsiin ja nuoriin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän ja seksuaalirikosten ehkäisy

Riskit

Lapsiin ja nuoriin kohdistuva seksuaalista häirintää tapahtuu

Tavoitteet

Asiaan puututaan ja toimintaa ennalta ehkäistään varhaisessa vaiheessa eri toimijoiden yhteisillä toimenpiteillä

Toimenpiteet

Kouluilla on ohjeistus toimintaa puuttumiseksi, ohje liitteenä 4	Koulut
Neuvonta- ja valistustyö	Koulut, Nuorisotoimi, Terveystieteiden keskus

3.3. Eri väestöryhmien turvallisuus

Ikääntyneet

Riskit

- Nykyisin entistä huonokuntoisemmat vanhuksat asuvat kotona, mikä lisää turvallisuusriskejä. Turvallisuusriskit liittyvät useimmiten kotiympäristöön.

Näitä riskejä ovat kaatumiset, huimauskohtaukset ja muut äkilliset sairauskohtaukset, huono ulkovalaistus ja yöllä pimeässä liikkuminen, irralliset sähkölaitteiden jatkojohdot, lääkkeiden yliannostus, eksyminen, tulipalon vaara sekä vanhuksen taloudellinen, fyysinen ja psyykinen hyväksikäyttö omaisten toimesta (mm. alkoholisoituneet omaiset).

Tavoitteet

Ikääntyvien elämänlaadusta huolehtiminen turvattomuuden ja turvattomuudentunnetta vähentävillä toimenpiteillä.

Toimenpiteet

Vastuutahot

Esteettömän liikkumisen mahdollistaminen asumisen, ympäristön, kevyen liikenteen verkoston suunnittelun ja rakennussuunnittelun toimin.	Tekninen toimiala
Kotipalvelut ja asumisen turvallisuuden tarkistuslistat ja turvallisuuskansiot	Sosteri
Turvavarannekkeiden ja -puhelimien yms. turvavälineiden hankkiminen niitä tarvitseville	Sosteri
Huolehditaan asuin ympäristön turvallisuudesta kaikkien asukkaiden kannalta, esim. talviliukkauden torjunta sekä turvallisten rakennusmateriaalien käyttö, Kirkon ja hautausmaiden kulkuväylien liukkauden esto	Tekninen toimiala Kiinteistöjen omistajat Seurakunta

Kenkien liukuesteiden hankinta yli 75 vuotiaille	Kaupunki/Sosteri
--	------------------

Nuoret ja lapset

Riskit

- Lasten turvattomuus liittyneenä vanhemmuuden puutteeseen, perheen ongelmiin, perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan sekä koulukiusaamiseen ja -väkivaltaan.
- Nuorten päihteidenkäyttö
- Nuorten tekemät rikokset ja vahingonteot
- Nuorten väkivaltainen käyttäytyminen.
- Lapsiin ja nuoriin kohdistuva seksuaalinen häirintä

Tavoitteet

- Lasten turvallisuuden lisääminen kotipiirissä, asuinympäristössä ja koulussa.
- Lasten leikkikenttien turvallisuus.
- Ankkuri-tiimin toiminta

Toimenpiteet

Vastuutahot

Riittävät ja hyvät peruspalvelut (lastenneuvola, päivähoido, avoin päiväkot, varhaiskasvatus ja peruskoulu)	Perusturvan toimiala/Koulut
Nuorisomyönteinen ilmapiiri kaupungissa ja riittävien resurssien turvaaminen nuorisotyölle	Nuorisotoimi
Päihteiden käytön ehkäisytyö	Koulut/Nuorisotoimi
Rikosten ehkäisy, varhainen puuttuminen.	Koulut/Nuorisotoimi
Ankkuri-tiimin toiminta (toiminta käynnistynyt lokakuussa 2018)	Poliisi, Sosteri, Sln:n kaupunki

Savonlinnan peruskoulujen kriisitoimintamallissa on esitetty kouluja koskevat turvallisuusohjeet laajemmin

3.4. Eri alueiden turvallisuus

Asumisen turvallisuus

Riskit

- Asumisen turvallisuudessa on kyseessä asumisen fyysisen ympäristön turvallisuus sekä turvallisuus, jonka asukkaat kokevat psyykkisenä turvallisuutena.
- Riskeinä ovat mm. koti- ja vapaa-ajan tapaturmat sekä tulipalot, erityisesti asuntopalot.
- Koetaan psyykkisen turvattomuuden tunnetta, joka toimii kahteen suuntaan eli turvattomuutta koetaan itse tai se aiheutetaan toisille.

Tavoitteet

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien vähentäminen ja ehkäiseminen neuvonta- ja valistustyöllä.

Tulipalojen, erityisesti asuntopalojen ja muiden onnettomuuksien vähentäminen sekä niiden seurausten lieventäminen

Toimenpiteet	Vastuutahot
Huolehditaan asuinympäristön turvallisuudesta kaikkien asukkaiden kannalta, esim. liukkauden torjunta sekä turvallisten rakennusmateriaalien käyttäminen.	Kiinteistöjen omistajat Tekninen toimiala
Suunnitteluvaiheessa otetaan huomioon asuinympäristön sopiminen asumiseen sekä huolehditaan rakenteellisiin ja rakennusteknisiin ratkaisuihin asumisen turvallisuudesta (esim. portaat, kaiteet, aitaukset)	Tekninen toimiala Kiinteistöjen omistajat
Ensiapu- ja alkusammutus- ja pelastustyöntaitojen kouluttaminen eri kohderyhmille sekä valistus omatoimiseen varautumiseen. Arjen turvallisuuden valistustyö.	Pelastuslaitos
Omaisuuksien turvaamiseksi on hankittava lisää kulunvalvontalaitteita, jotka vähentävät luvattomilla asioilla kiinteistöissä liikkuvien määrän minimiin. Lisäksi erityisvalvontaa tarvitseviin kohteisiin tulee lisätä murtohälyttimiä.	Tekninen toimiala

Kaupunkikeskusta-alueet

Riskit

- Järjestyshäiriöt
- Ilkivalta
- Nuorten häiriökäyttäytyminen
- Yleisiin tiloihin, väyliin, puistikoihin ym. rakennettuun ympäristöön liittyvä turvattomuus ja turvattomuuden tunne.
- Varkaudet, näpsytykset, moottoriajoneuvojen käyttövarkaudet.

Tavoitteet

- Järjestyshäiriöiden, ilkivallan, vahingontekojen, nuorisoin häiriökäyttäytymisen sekä rikolliseen toimintaan kiinnittymisen ehkäiseminen.
- Väkivaltaisen käyttäytymisen ja pahoinpitelyjen vähentäminen lasten ja vanhusten lisäksi myös haavoittuvien turvallisuuden kohottaminen.
- Katuturvallisuuden ja turvallisuudentunteen parantaminen sekä rikosten ehkäiseminen.
- Erilaisten omaisuusrikosten vähentäminen, estäminen ja ehkäiseminen.

Toimenpiteet	Vastuutahot
Asennekasvatus, nuorisotoimen projektit ja erityisryhmien kerhotoiminta, sosiaalisten taitojen opettelu, varhainen puuttuminen sekä valvonta	Nuorisotoimi
Nuorisotilojen ja tapahtumien henkilökunnan turvallisuuskoulutus sekä huumeiden ja huumeiden käytön tunnistuskoulutus	Nuorisotoimi
Lasten ja nuorten kotiintuloajat	Koulut/Kodit
Riskikohteiden valaistuksen, katujen ja jalkakäytävien rikkoutumakohtien välitön ja jatkuva kunnossapito sekä kevyen liikenteen väylien huoltaminen kaikkina vuodenaikoina.	Tekninen toimiala

Liikennejärjestelyjen tarkistaminen ruuhkautuvilla liikunta- ym. tapahtumapaikoilla sekä koulujen alueella.	Sivistystoimiala/ Koulut
Kameravalvonnan suunnittelu ja järjestäminen kaupungin, poliisin, yrittäjien ja kiinteistönomistajien kanssa.	Poliisi/Kiinteistöjen omistajat
Eri hallintokuntien ja viranomaistahojen yhteistyön kehittäminen kaavoitus-, kaupunki-, asuinalue- ja rakennussuunnittelussa sekä tarkastustoiminnassa.	Tekninen toimiala
Poliisin näkyvyyttä ja partiointia sekä rikosten selvittämistä lisättävä resurssien mukaan, tavoitteena nollatoleranssi.	Poliisi
<u>Rikosvihjeet</u> Itä-Suomen poliisin vihjepuhelin 0295 415 232 sähköposti: vihjeet.ita-suomi@poliisi.fi Poliisin vihjepuhelimeen tai sähköpostiin voi ilmoittaa <u>vain</u> rikoksiin liittyviä vihjeitä. Vihjeen voi antaa nimettömänä. Poliisi kuitenkin suosittelee, että vihjeenantaja ilmoittaisi oman nimensä ja yhteystietonsa, jotta poliisi voi myöhemmin tarvittaessa tarkentaa tietoja. Kaikki vihjeet käsitellään luottamuksellisina. Kaikki vihjeet otetaan huomioon ja ne tarkistetaan myös muista lähteistä. Kiireellisissä tapauksissa vihjeen voi antaa hätänumeroon 112.	Poliisi

Haja-asutusalueet

Riskit

Turvallisuus- ja peruspalvelujen saatavuus.

Tavoitteet

Peruspalvelujen saatavuuden, oikea-aikaisuuden, pätevyyden, tasapuolisen jakautumisen turvaaminen.

Toimenpiteet

Vastuutahot

Ympäri vuorokautisen sosiaalipäivystyksen varmistaminen koko kaupungin alueella.	Sosteri Pelastuslaitos, Poliisi
Pelastuslaitoksen palvelujen saatavuus koko kaupungin alueella	Pelastuslaitos
Lähipoliisityön ja partioinnin riittävyys koko kaupungin alueella	Poliisi
<u>Rikosvihjeet</u> Itä-Suomen poliisin vihjepuhelin 0295 415 232 sähköposti: vihjeet.ita-suomi@poliisi.fi Poliisin vihjepuhelimeen tai sähköpostiin voi ilmoittaa <u>vain</u> rikoksiin liittyviä vihjeitä. Vihjeen voi antaa nimettömänä. Poliisi kuitenkin suosittelee, että vihjeenantaja ilmoittaisi oman nimensä ja yhteystietonsa, jotta poliisi voi myöhemmin tarvittaessa tarkentaa tietoja. Kaikki vihjeet käsitellään luottamuksellisina. Kaikki vihjeet otetaan huomioon ja ne tarkistetaan myös muista lähteistä. Kiireellisissä tapauksissa vihjeen voi antaa hätänumeroon 112.	Poliisi

3.5. Liikenne

Savonlinnan seudun liikenneturvallisuuksuunnitelmassa on otettu huomioon liikenneolosuhteet, jotka ovat merkittävästi muuttuneet mm. viime vuosien aikana ohikulkutien valmistumisen ja keskustan kehittämisen myötä.

Selvityksen pohjalta on vuoden 2018 loppupuolella päivitetty toimenpideohjelma edellisen suunnitelman, asukaskyselyn, maastokäyntien ja asiantuntijakommenttien pohjalta.

Suunnitelmassa esitetään Savonlinnan seudulta yhteensä 116 ongelmakohdetta ja ongelma-kohteiden parantamista varten 166 yksittäistä toimenpidettä.

Tavoitteet

Liikenneonnettomuuksien vähentäminen ja turvattomuuden sekä turvattomuudentunteen vähentäminen liikenteessä sekä kevyen liikenteen turvallisuuden parantaminen asenteisiin vaikuttavalla valistustyöllä.

Toimenpiteet	Vastuutahot
Kaupungilla on liikenneturvallisuuksuunnitelma, jossa yhteistyötahona on ollut kaupungin lisäksi mm. Pohjois-Savon ELY-keskus sekä muut viranomaistahot. Liikenneturvallisuuksuunnitelman avulla Savonlinnan seudun kunnat, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muut yhteistyötahot voivat toteuttaa jatkuvaa suunnitelmallista liikenneturvallisuuksuystyötä alueen kunnissa. Liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpideohjelmassa olevia tunnistettuja parantamiskohteita toteutetaan vuosittain määrärahojen puitteissa ja kohteiden toteutuksen seurantalaverit pidetään vuosittain viranomaistahojen kanssa, Pohjois-Savon ELY-keskus.	Tekninen toimiala sekä Savonlinnan seudun kunnat ja Pohjois-Savon Ely-keskus
Kaavoituksen keinoja liikenneturvallisuuden parantamisen osalta ovat mm. - liikenneverkon jäsentäminen (pääkadut, kokoojat, tonttikadut) - eri toimintojen sijoittaminen tarkoituksenmukaisesti toistensa suhteen (esim. päiväkodit, koulut, asuntoalueet) - asuntoalueiden rauhoittaminen läpikulkuliikenteeltä - yhtenäiset kevyen liikenteen verkostot - kevyen liikenteen ja autoliikenteen risteäminen eritasossa - sosiaalisten vaikutusten arviointi vakiinnutetaan osaksi kaavoitustyötä.	Tekninen toimiala
Asennekasvatustyö päivähoidosta ja esikoulusta lähtien eli riskinottoa sisältävän käyttäytymisen ehkäiseminen ja vähentäminen valistuksella ja valvonnalla.	Koulut/Sivistystoimiala
Liikenteen, erityisesti kevyen liikenteen väylien tekninen suunnittelu, kaahailun estäminen teknisin keinoin	Tekninen toimiala
Liikenneneuvonta	Koulut/Päiväkodit
Joukkoliikenteen kehittäminen	Kaupunki/liikennöitsijät
Kevyen liikenteen väylien hoito, erityisesti liukkauden vähentäminen	Tekninen toimiala

3.6. Yleisötapaukset

Yleisötapauksien turvallisuus- ja pelastussuunnitelmien vastuu on tapahtuman järjestäjällä.

Terrori-isku tai vastaava uhka on otettava huomioon myös kaupungin alueen tapahtumajärjestelyissä.

Yleisötapauksien yhteydessä kaupunki varautuu ajoneuvoesteiden ("betoniporsaat") käyttöön viranomaisohjeiden mukaisesti.

Kaupunki suosittelee tilaisuuden järjestäjille henkilöturvallisuustarkastusten toteuttamisesta suurissa yleisötapauksissa.

Kaupunki kehittää omien kiinteistöjensä turvallisuus- ja kulunvalvontajärjestelmiä ja sallii omissa kiinteistöissään tapahtumajärjestäjien tarvitsemat tekniset toimenpiteet.

Kaupungin kulttuuritoimi huolehtii Pyhän Olavin päivänä torin/matkustajasataman ympäristöön ajoneuvoesteet/betoniporsaat yhteistyössä Poliisin ja pelastusviranomaisten kanssa.

Mahdollisen pandemian vuoksi asetetut rajoitukset ja suunnitelmat on otettava huomioon myös kaupungin alueen tapahtumajärjestelyissä.

3.7. Laittomasti maassa olijat

Sisäministeriö on antanut ohjeet laittomasti maassa oleskelevien kohtelusta mm. hätämajoituksesta sekä terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen järjestämisestä.

Savonlinnan kaupungilla asiasta huolehtivat Maahanmuuttajapalveluiden työntekijät arkisin virka-aikana. Ilta- ja viikonloppuaikoina Kristillisen opiston henkilökunta huolehtii henkilöstä ja ilmoittaa hänestä poliisille ja heti arkiaamuna Maahanmuuttajapalveluiden työntekijöille. Henkilö ohjataan mahdollisimman pian sosiaalityöntekijän vastaanotolle, missä kartoitetaan välttämättömät palvelut. Henkilö ohjataan myös vapaaehtoisien paluun piiriin ja hänestä ilmoitetaan poliisille. Häätäpu kattaa vain asumisen, ruoan, lääkkeet ja kiireellisen terveydenhuollon. Henkilölle ilmoitetaan heti, ettei hän voi jäädä majoitukseen kuin muutamaksi päiväksi ja poliisi on tietoinen asiasta.

Kuntatiedote sekä Savonlinnan ohjeet hätämajoituksen järjestämisestä ovat liitteenä.

4. TURVALLISUUSTYÖN KEHITTÄMINEN

Kaupungin turvallisuustyön ja turvallisuustilanteen parantamiseksi on perustettu turvallisuusjohtoryhmä, jonka tehtävänä on seurata turvallisuustilannetta ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin turvallisuustilanteen johdosta sekä päivittää turvallisuussuunnitelmaa.

Turvallisuusjohtoryhmä koostuu kaupunginjohtajan johtoryhmästä lisättynä poliisin-, pelastuslaitoksen- ja terveydenhuollon sekä nuorisotoimen ja seurakunnan edustajilla.

Turvallisuusjohtoryhmä kokoontuu kaupunginjohtajan kutsusta ja johdolla vähintään kerran vuodessa sekä silloin, kun kaupunginjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi.

5. YHTEISTYÖTAHOT

Kirkko ja seurakunnat

Evankelis-luterilainen kirkko ja sen seurakunnat keskittyvät luontaisen tehtävänsä mukaisesti sekä kansalaisten hengellisen että henkisen hyvinvoinnin edistämiseen ja vastuullisen elämäntavan vahvistamiseen.

Tähän kuuluvat mm. keskustelu- ja sielunhoitoapu ja seurakunnallisen toiminnan ylläpitäminen sekä normaalioloissa että kriisin kohdatessa ja turvallisuuskasvatus. Kirkossa turvallisuuskasvatus toteutuu parhaiten rippikouluissa, mutta se voi alkaa jo päiväkerhoissa ja muissa lasten sekä nuorten toiminnoissa.

Viranomaisten ja kirkon yhteistyö korostuu ja konkretisoituu erityisesti kriisitilanteissa. Tällöin seurakuntien työntekijät keskittyvät ihmisten kohtaamiseen ja palvelemiseen henkisen tuen antamiseksi. Suurten onnettomuuksien kohdatessa kasvaa tarve hengellisten tilaisuuksien kuten rukoushetkien tai muistojumalanpalvelusten järjestämiseen.

Mikkelin hiippakunnassa toimii Henkisen Huollon organisaatio (HeHu), joka antaa psykososiaalista apua suuronnettomuus- ja kriisitilanteissa. HeHu-ryhmät toimivat osana viranomaisyhteisöä ja aktivoituvat viranomaisten kutsusta. Ryhmät koostuvat seurakuntien työntekijöistä, jotka toimivat tehtävässä virkavastuulla. Savonlinnassa on HeHu-ryhmä.

Turvallisuuden lisäämiseksi on tarpeen vahvistaa yhteistyötä ja informaation kulkua niin paikalliselle tasolle ja rovastikuntiin kuin hiippakuntiin ja kokonaiskirkkoon.

Kirkon ja hautausmaiden kulkuväylien turvallisuudesta huolehditaan.

Sairaanhoitopiirit

Itä-Savon sairaanhoitopiiriin perustehtävänä on taata kansalaisille terveydenhuolto- ja sairaanhoitopalvelut kaikissa tilanteissa. Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan hallinnon rakenteet ovat jatkuvassa muutoksessa vastaten rahoituksen ja palvelutarpeen kehikossa muuttuvaa tehtävää. Tämä tehtävä sisältää erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon sekä myös sosiaalialan palveluita, kuten vanhusten palvelut ja päihdehuolto. Tavoitteisiin sisältyy entistä enemmän ennaltaehkäisyä ja terveyden edistämistä.

Sairaanhoitopiirien tehtävissä korostuu yhteistyö sekä viranomaistahojen että vapaaehtoisjärjestöjen ja seurakuntien kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuoltoala työllistää huomionarvoisen osan Itä-Savon työssäkäyvistä väestönosasta ja toimintaa on kaikissa kunnissa useissa toimipisteissä.

Asiakkaina ovat kaikki kuntalaiset sekä merkittävä osa vapaa-ajan asukkaista ja turisteista/vierailijoista.

Poliisi

Poliisin tehtävä on poliisilain mukaan turvata vallitseva oikeus- ja yhteiskuntajärjestys, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta, estää ennalta ja selvittää rikoksia ja saattaa ne syyteharkintaan. Huomionarvoista on se, että lainsäätäjä velvoittaa poliisia toimimaan alueellaan turvallisuusyhteistyössä. Siten alueen viranomaiset, yhteisöt ja asukkaat rakentavat poliisin kanssa yhdessä yhteistä turvallisuutta.

Pelastuslaitos

Mikkelin kaupungin ylläpitämä Etelä-Savon pelastuslaitos huolehtii 17 kunnan pelastustoimen tehtävistä. Pelastuslaitoksen palvelut tuotetaan 34 paloasemalta. Lähtökohtana on tuottaa tehostetusti turvallisuuspalveluja huolehtimalla pelastustoimelle kuuluvista onnettomuuksien ennaltaehkäisystä, pelastustoiminnasta, öljyntorjunnasta ja väestönsuojelusta normaali- ja poikkeusoloissa. Onnettomuuksien ennaltaehkäisyn merkitys korostuu entisestään tulevana vuosina.

Pelastustoimen lakisääteisten tehtävien lisäksi Etelä-Savon pelastuslaitos tuottaa sairaankuljetus-/ensihoitopalveluita Mikkelissä, Savonlinnassa, Pieksämäellä ja Itä-Suomen pelastushelikopteri Ilmarin ensihoitaja-/lentoavustajapalvelut.

Lisäksi pelastuslaitoksella on kuudentoista kunnan kanssa sopimus ensivastepalveluista.

Muut

Esim. ELY-keskus, Energiayhtiöt (SSS), Puolustusvoimat, kolmas sektori, Metsäkeskukset, SPR, oppilaitokset

Liitteet

1. Kouluterveyskyselyn tulokset päihteiden käytön osalta ja ehkäisevä päihdetyö Savonlinnan kouluissa
2. Kuntainfo: Kunnille suositukset laittomasti maassa oleskelevien kiireelliseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon
3. Ohje: Laittomasti maassa oleskelevan hätämajoitus Savonlinnassa
4. Toimintaohjeet: Lapsiin ja nuoriin kohdistuva seksuaalinen häirintä

PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ SAVONLINNASSA

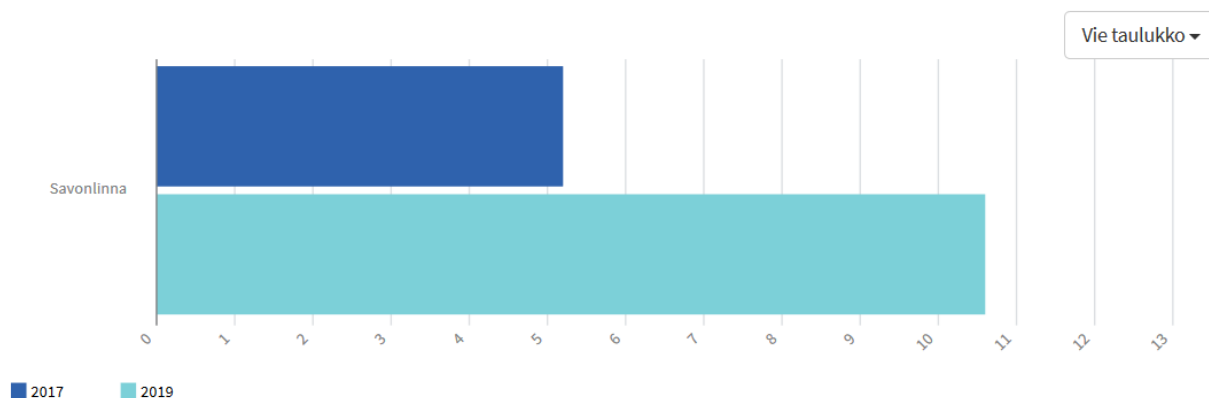
lähde: <https://sampo.thl.fi/pivot>

kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi. Ei toteutettu vuonna 2020.

Indikaattori: Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, %

Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat kokeilleet ainakin kerran marihuanaa, hasista, ekstaasia, Subutexia, heroiniä, kokaiinia, amfetamiinia, LSD:tä, gammaa tai muita vastaavia huumeita.

Perusopetus 8. ja 9. lk, Sukupuoli: yhteensä

Savonlinna, Perusopetus 8. ja 9. lk

	2017			2019		
	Sukupuoli: yhteensä	Pojat	Tytöt	Sukupuoli: yhteensä	Pojat	Tytöt
Kokeillut kannabista. Vastanneiden lkm.	486	259	225	549	268	281
Kokeillut kannabista: ei koskaan, %	95,1	93,8	96,9	89,6	87,7	91,5
Kokeillut kannabista: kerran, %	2,5	3,5	1,3	5,5	6,0	5,0
Kokeillut kannabista: 2-4 kertaa, %	0,6	1,2	0,0	1,1	1,5	0,7
Kokeillut kannabista: 5 kertaa tai useammin, %	1,9	1,5	1,8	3,8	4,9	2,8

Savonlinna, Lukio 1. ja 2. vuosi

	2017			2019		
	Sukupuoli: yhteensä	Pojat	Tytöt	Sukupuoli: yhteensä	Pojat	Tytöt
Kokeillut kannabista. Vastanneiden lkm.	283	113	166	341	134	207
Kokeillut kannabista: ei koskaan, %	89,4	87,6	91,0	91,8	91,0	92,3
Kokeillut kannabista: kerran, %	4,9	7,1	3,6	4,7	6,7	3,4
Kokeillut kannabista: 2-4 kertaa, %	3,5	1,8	4,8	1,2	0,0	1,9
Kokeillut kannabista: 5 kertaa tai useammin, %	2,1	3,5	0,6	2,3	2,2	2,4

Savonlinna, Ammatillinen oppilaitos

	2017			2019		
	Sukupuoli: yhteensä	Pojat	Tytöt	Sukupuoli: yhteensä	Pojat	Tytöt
Kokeillut kannabista. Vastanneiden lkm.	143	82	61	131	77	54
Kokeillut kannabista: ei koskaan, %	84,6	76,8	95,1	80,2	80,5	79,6
Kokeillut kannabista: kerran, %	7,7	12,2	1,6	8,4	6,5	11,1
Kokeillut kannabista: 2-4 kertaa, %	6,3	8,5	3,3	9,2	9,1	9,3
Kokeillut kannabista: 5 kertaa tai useammin, %	1,4	2,4	0,0	2,3	3,9	„

Täysraittiita (eivät käytä lainkaan alkoholia), Savonlinna

Perusopetus 8. ja 9. lk

Lukio 1. ja 2. vuosi

Ammatillinen oppilaitos

	Pojat Raittius, %	Tytöt Raittius, %		Pojat Raittius, %	Tytöt Raittius, %		Pojat Raittius, %	Tytöt Raittius, %
2017	53,1	54,7	2017	41,2	35,1	2017	27,7	24,2
2019	50,6	51,1	2019	33,6	37,5	2019	29,9	28,8

Savonlinna, Lukio 1. ja 2. vuosi

	2017	2019				
	Sukupuoli: yhteensä	Pojat	Tytöt	Sukupuoli: yhteensä	Pojat	Tytöt
Hyväksyykö ikäisillään nuuskaamisen. Vastanneiden lkm.	485	258	225	544	264	280
Hyväksyykö ikäisillään nuuskaamisen: kyllä, %	30,3	35,7	23,6	31,6	37,5	26,1
Hyväksyykö ikäisillään nuuskaamisen: ei, %	49,1	43,0	56,4	46,5	43,6	49,3
Hyväksyykö ikäisillään nuuskaamisen: ei osaa sanoa, %	20,6	21,3	20,0	21,9	18,9	24,6

Savonlinna, Ammatillinen oppilaitos

	2017	2019				
	Sukupuoli: yhteensä	Pojat	Tytöt	Sukupuoli: yhteensä	Pojat	Tytöt
Hyväksyykö ikäisillään nuuskaamisen. Vastanneiden lkm.	144	82	62	131	78	53
Hyväksyykö ikäisillään nuuskaamisen: kyllä, %	52,1	54,9	48,4	55,0	65,4	39,6
Hyväksyykö ikäisillään nuuskaamisen: ei, %	29,9	25,6	35,5	24,4	20,5	30,2
Hyväksyykö ikäisillään nuuskaamisen: ei osaa sanoa, %	18,1	19,5	16,1	20,6	14,1	30,2

Ehkäisevä päihdetyö Savonlinnan kouluissa vuonna 2020

Savonlinnan kaupungin nuorisotoimen ja Ankkuritiimin toimenpiteet

Kaikille Savonlinnan alueen 6 –luokkalaisille on pidetty kaupungin oma ehkäisevän päihdetyön kokonaisuus, johon kuuluu kaksi oppituntia ja vanhempainilta. Toimijoina perusnuorisotyö, etsivä nuorisotyö sekä koulukuraattorit. Kyläkoulujen osalta pidetään nämä tunnit joka toinen vuosi, koska kouluissa 5-6 -luokkien yhdysluokat.

Vanhempainilloissa mukana myös ankkuritiimi.

6 –luokkalaisten päihdetunnit ja vanhempainillat pidettiin syyslukukaudella. Poikkeuksena Talvisalon koululla tammikuussa 2020.

Oppitunneilla oppilailta esimerkiksi kysytään mitä he tietävät päihteistä ja mitä päihteitä he tuntevat ja niiden perusteella keskustellaan aiheesta. Tunneilla painotetaan oppilaiden omien valintojen tärkeyttä liittyen päihteiden käyttöön ja pohditaan konkreettisia päihteiden käytön haittoja nuorten elämässä. Oppilaille annetaan kotitehtävä, jonka tavoitteena on viedä päihdekeskustelua myös kotiin. Tunneilla näytetään myös erilaisia tilanteita, joita nuoret saattavat kohdata ja mietitään miten niissä voi toimia vastuullisesti. Tunneilla keskustellaan myös sosiaalisen median merkityksestä nykyajan päihteiden käytössä sekä jonkin verran pelaamisesta.

Vanhempainillassa perusnuorisotyö, etsivä nuorisotyö ja kuraattorit kertovat vanhemmille mitä heidän lastensa kanssa on tunneilla keskusteltu ja mitä oppilaat ovat vastanneet. Ankkuritiimi kertoo ajantasaisista tietoa huumeiden käytöstä ja nettikaupasta. Tavoitteena on infota vanhempia ja kannustaa heitä keskustelemaan päihteistä nuorten kanssa.

Ostopalveluna hankitut toimenpiteet

Ehyt ry:n on kaikilla pitänyt Savonlinnan yläkouluissa HuBu -tunnit (päihdevalistus)

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry • Elimäenkatu 25-27, 00510 Helsinki • www.ehyt.fi

Yhteenveto Hubu-kokonaisuuden toteutumisesta Savonlinnassa syksyllä 2020:

Syyslukukaudella 2020 Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry piti Hubu-tunnit Savonlinnassa neljällä koululla (Talvisalo 14-18.9., Punkaharju 3-4.11., Mertala 11-13.11. ja Savonrannassa 9.12.). Työskentelypäiviä oli yhteensä 16 ja niiden aikana työskenneltiin yhteensä 43 ryhmän kanssa. Oppilaita kohdattiin tunneilla yhteensä 719.

Talvisalon koululla järjestettiin myös kokonaisuuteen kuuluva vanhempaintilaisuus etänä Google Meetin kautta, jossa kohdattiin yhteensä 50 huoltajaa. Henkilöstötilaisuuksia ei syyslukukaudella pidetty, mutta oppitunteja oli seuraamassa yhteensä noin 29 opetushenkilöstön jäsentä.

Hubu-tunnit ovat ehkäisevän päihdetyön kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä tietoa päihteistä, keskustella päihteisiin liittyvistä ilmiöistä ja asenteista sekä antaa jokaiselle kohderyhmälle tarvittavia työkaluja, joiden avulla voidaan vaikuttaa nuorten päihteiden käyttöön. Oppilaat vastaavat mm. oppitunneilla kaukosäätimien avulla päihteisiin liittyviin monivalintakysymyksiin. Näin saadaan tietoa ryhmästä yhteisten keskustelujen ja pohdintojen tueksi ja sen lisäksi jälkikäteen koulu saa käyttöön siihen liittyvä tilastotieto ikävuosittain.

Otteita yhteenvedosta syksyltä 2020.

Oletko puhunut jonkun läheisen aikuisen kanssa päihteisiin liittyvistä asioista?

	7lk %	8lk %	9lk%
1. Kyllä, kerran	11	8	8
2. Kyllä, muutaman kerran	67	56	46
3. Kyllä, useasti	12	26	38
4. En ole keskustellut	11	10	8

Onko sinulle tarjottu huumeita?	7lk %	8lk %	9lk%
1. Ei	92	76	72
2. Kyllä, ystäväni tai tuttavani tarjosi	3	9	11
3. Kyllä, tuntematon henkilö tarjosi	5	9	10
4. Kyllä, sekä tuttavani että tuntematon henkilö ovat tarjonneet	1	6	8

Oletko kokeillut tai käyttätkö kannabista?

	7lk %	8lk %	9lk %
1. En, enkä halua kokeilla	-	77	75
2. En, mutta olen kiinnostunut kokeilemaan	-	12	9
3. Olen kokeillut kerran	-	2	5
4. Olen kokeillut 2-4 kertaa	-	1	1
5. Olen kokeillut 5 kertaa tai useammin	-	1	2
6. Käytän säännöllisesti	-	6	7

Kouluttajien huomioita Savonlinnan oppitunneilta (otteita yhteenvedosta):

- Nuorilta nousi esiin toive vanhempien kanssa päihteistä keskustelemiselle.
- Vanhempien kanssa keskusteltaessa toivottiin asiallista keskustelua (ei huutoa, räyhäämistä), sekä nuoren kuulluksi tulemistä.
- Vanhempien esimerkin merkitys nousi keskusteluissa esille.
- Keskustelussa koettiin kannabis haitattomaksi, koska siihen ei kuole. Kannabiksen haitoista oli vaihtelevasti ryhmissä tietoa.
- Nuoret kokivat, että olisi hyvä aloittaa päihdekasvatus jo ala-asteelta. Keskustelun sisältöä mukauttaen ikäryhmään.
- Kannabiksen saanti helppoa esim. snäpin kautta. Myös muita huumeita tarvittaessa saatavilla.
- Tulevaisuuteen ongelmia. Myös käyttäjän rankaiseminen vs hoitaminen nousi esille.

20. tammikuuta 2020 Jukka Hämäläinen

Ankkuritoiminta Savonlinnassa

- Yhteystiedot:
- vanhempi rikoskonstaapeli Paavo Ryyänen, puh. 0295 455 354
- vanhempi rikoskonstaapeli Juha Koivula, puh. 0295 450 314
- sosiaaliohjaaja, puh. 044 417 4133
- nuorisotyöntekijä, puh. 044 417 4280
- sairaanhoitaja, puh. 044 417 2846

Koulujen ja oppilaitosten oppilas- ja opiskelijahuoltohenkilöstö:

Koulukuraattorien aluejako

- Mertalan, Nätkin ja Nojanmaan koulut, Lipsanen Hanna-Leena, koulukuraattori, Puh. 044 417 4541, Osoite: Simasalonkatu 2, 57200 Savonlinna, Sähköposti: hanna-leena.lipsanen@savonlinna.fi
- Talvisalon koulun Muurarinkadun toimipiste ja Lyseon lukio, Furrer Patricia, vastaava koulukuraattori, Puh. 044 417 4522, Osoite: Muurarinkatu 4, 57100 Savonlinna, Sähköposti: patricia.furrer@savonlinna.fi
- Juvolan, Kulennoisten ja Punkaharjun koulu (alakoulun ikäiset) sekä Taidelukio, Käpykangas Mari, koulukuraattori, Puh. 044 417 5456, Osoite: Punkaharjun koulu, Käyntiosoite: Palomäentie 2, 58500 Punkaharju, Sähköposti: mari.kapykangas@savonlinna.fi
- Talvisalon koulun Heikinpohjan toimipiste sekä Kallislahden, Kellarpellon ja Pihlajanimen koulu, Kokkonen Pauli, koulukuraattori, Puh. 044 417 4533, Osoite: Kuninkaankartanonkatu 7, 57100 Savonlinna, Sähköposti: pauli.kokkonen@savonlinna.fi
- Louhi, Savonrannan, Punkaharjun koulu (yläkoulun ikäiset) sekä Anttolan koulu, Niina Pietikäinen, koulukuraattori, Puh. 050 475 4096, Osoite: Ruokojärventie 9, 58410 Haapakallio, Sähköposti: niina.pietikainen@savonlinna.fi
- Ammattiopisto SAMledu, Tanhuvaaran urheiluopisto, Spesia, Sari Rantanen, kuraattori, Puh. 044 417 4217, Osoite: Pohjolankatu 4-6, 57200 Savonlinna, Sähköposti: sari.rantanen@savonlinna.fi
- Sen lisäksi Sosteri palkkalistalla Heli Vepsäläinen, Kerimäen koulu.
- Sen lisäksi ostopalveluna myydään Enonkoskelle sekä koulukuraattorin että vastaavan koulukuraattorin palvelut.
- sosiaaliohjaaja Heli Vepsäläinen, puh. 044 417 2384, koulut: Kerimäki
- koulutyön tukihenkilö Niina Pietikäinen (p. 050 475 4906) (Kerimäki, Enonkoski, Louhi, Anttola, Savonranta)

Koulupsykologit

- koulupsykologi Niina Finell, puh. 044 4174214, koulut: Punkaharju, Kulennoinen, Kallislahti, Kellarpelto, Pihlajaniemi, Juvola
- koulupsykologi Teija Paananen, puh. 044 417 4218, koulut: Talvisalon Muurarinkadun ja Heikinpohjan toimipiste, Kerimäki, Savonranta
- koulupsykologi Martti Muttonen, puh. 044 417 4231, SAMledu, Lyseon lukio, Taidelukio, Tanhuvaaran urheiluopisto
- koulupsykologi (rekrytointi menossa tammikuu 2021), puh. 044 417 4211, koulut: Mertala, Nojanmaa, Nätki, Anttola, Louhi

KUNTAINFO

Helsinki 31.1.2017 2/2017

Kunnille suositukset laittomasti maassa oleskelevien kiireelliseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon Ministeriö pyrkii tällä suosituksella ohjaamaan laittomasti maassa oleskelevat ensisijaisesti kuntiin, joissa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt tapauskohtaisesti arvioivat kokonaisuutena mitä välttämätöntä tukea ja huolenpitoa sekä palvelua henkilö tarvitsee. Apua tulisi ensisijaisesti antaa palveluna tai maksusitoumuksena. Kuntien on aina selvitettävä henkilön oleskeluoikeus Maahanmuuton tilannekeskuksesta sekä ohjattava laittomasti maassa oleskeleva vapaaehtoisen paluun järjestelmään. Laittomasti maassa oleskelevilla tarkoitetaan tässä yhteydessä henkilöitä, joilla ei ole ulkomaalaislain mukaan oikeutta oleskella Suomessa. Turvapaikanhakijan oleskelu Suomessa muuttuu laittomaksi siinä vaiheessa, kun turvapaikkahakemukseen tehty kielteinen ratkaisu on saanut lainvoiman tai on tehty täytäntöönpanokelpoinen päätös maasta poistamiseksi. Henkilöt eivät ole enää vastaanottopalvelujen piirissä.

Vastaanottopalveluiden päättyminen

Vastaanottopalvelujen kestosta säädetään vastaanottolain 14 a §:ssä. Palvelujen kesto vaihtelee tapauksittain. Oikeus vastaanottopalveluihin päättyy ilman huoltajia olevia lapsia lukuun ottamatta, jos ulkomaalainen voisi avustettuna palata kotimaahansa käyttäen hyväksi vapaaehtoisen paluun järjestelmää. Pääsäännön mukaan ulkomaalaiselle, joka ei palaa vapaaehtoisesti, annetaan vastaanottopalveluja enintään 30 päivää sen jälkeen, kun päätös maasta poistamisesta on tullut täytäntöönpanokelpoiseksi ja poliisi on ilmoittanut vastaanottokeskukselle, että täytäntöönpano viranomaistoimin ei ole mahdollista. Tietoja vastaanottopalvelujen päättymisestä saa Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikön tilannekeskuksesta. Tilannekeskus päivystää ma-pe klo 8-18 ja viikonloppuisin sekä pyhäpäivinä klo 12-18. Sähköposti on tilannekeskus@migri.fi ja puhelin 0295 433 044. Alla käsitellään viranomaisten vastuunjako koskien kiireellisiä palveluja niiden kansainvälistä suojelua hakeneiden osalta, joilta vastaanottopalvelut ovat päättyneet.

Terveydenhuolto

Oikeus saada kiireellistä hoitoa

Terveydenhuoltolain 50 §:n mukaan julkisen terveydenhuollon on aina annettava kiireellistä hoitoa kaikille sitä tarvitseville riippumatta siitä, onko henkilö kunnan asukas tai onko hänellä oikeus muulla perusteella terveyspalveluihin. Kiireellisellä hoidolla tarkoitetaan: ☐ äkillisen sairastumisen, vamman, pitkäaikaissairauden vaikeutumisen tai toimintakyvyn alenemisen edellyttämää välitöntä arviota ja hoitoa. Näissä tapauksissa hoidon aloittamista ei voida pitkittää ilman, että sairaus pahenee tai vamma vaikeutuu. ☐ kiireellistä suun terveydenhuoltoa, mielenterveyshoitoa, päihdehoitoa ja psykososiaalista tukea.

Yleensä kiireellisen hoidon tarpeen arviointi tapahtuu terveydenhuollon päivystysyksikössä.

Terveydenhuollon ammattihenkilö arvioi potilaan kiireellisen hoidon tarpeen. Kyse on lääketieteellisestä arviosta, joka perustuu potilaan terveydentilaan ja kansallisiin hoitokäytäntöihin. Henkilön, jolla ei ole oleskelulupaa ja kuntapaikkaa Suomessa, on maksettava kiireellisen hoidon kustannukset itse täysimääräisinä. Kunnalla on mahdollisuus omalla päätöksellään myöntää laittomasti maassa oleville tätä ohjetta laajempia palveluita.

Kiireettömän hoidon antaminen

Osalla laittomasti maassa oleskelevilla henkilöillä, joiden vastaanottopalvelut ovat päättyneet, on tarve myös kiireettömään hoitoon. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää julkisen terveydenhuollon palveluja henkilölle, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa ja ellei häneen sovelleta EU-lainsäädäntöä tai kansainvälistä sosiaaliturvasopimusta. Jos laittomasti maassa olevalle henkilölle annetaan kiireetöntä hoitoa julkisessa terveydenhuollossa, potilas maksaa itse hoidon täydet kustannukset.

Sosiaalihuolto

Mikäli laittomasti maassa oleskeleva henkilö ei enää saa vastaanottopalveluita ja hän tarvitsee välttämättömää kiireellistä apua, hänet tulisi ensisijaisesti ohjata kuntaan sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle, jotta tuen tarve arvioitaisiin. Kunnat selvittävät tukea hakevan oleskeluoikeuden Maahanmuuttoviraston tilannekeskuksesta. Kuntien tulisi huolehtia mahdollisuuksien mukaan siitä, että mahdollisesti annettavaan hätämajoituspalveluun sisältyisi myös ruoka ja mahdollisesti muukin akuutti apu.

Lainsäädäntö

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 12 §:ssä säädetään jokaisen kunnassa oleskelevan henkilön oikeudesta kiireelliseen sosiaalihuoltoon. Säännöksen mukaan jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa hänen yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu. Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa riittävät sosiaalihuollon palvelut järjestetään henkilölle, jolla on kotikunta Suomessa. Sosiaalihuoltolain mukaista kiireellistä sosiaalipalvelua haetaan oleskelukunnasta.

Sosiaalipäivystyksestä säädetään sosiaalihuoltolain 29 §:ssä. Sosiaalipäivystyksellä tarkoitetaan välttämättömien ja kiireellisten sosiaalipalvelujen ja muiden tukitoimien järjestämistä siten, että henkilön tarvitsema välitön turva ja huolenpito voidaan antaa erilaisissa sosiaalisissa hätä- ja kriisitilanteissa vuorokauden ajasta riippumatta. Päivystys on toteutettava siten, että palveluun voi saada yhteyden ympäri vuorokauden.

Tilapäisen asumisen ja muun kiireellisen sosiaalihuollon järjestäminen

Sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaan tilapäistä asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista, kiireellistä apua. Tilapäisen asumisen järjestäminen liittyy erilaisiin kriisitilanteisiin ja tavoitteena on löytää henkilön tilanteeseen tarkoituksenmukainen ratkaisu. Tilanteessa tulee arvioida myös muu sosiaalihuollon kiireellisen avun tarve. Arvion henkilön tarvitsemista kiireellisistä palveluista tekee aina sosiaalihuollon ammattihenkilö. Kyseeseen voi tulla esimerkiksi niin sanottuna hätämajoituksena yösijan järjestäminen myös ilman oleskeluoikeutta maassa olevalle henkilölle. Välttämättömään huolenpitoon liittyvään kiireelliseen sosiaalihuoltoon voi kuulua myös ruoasta, vaatteista ja välttämättömistä lääkkeistä huolehtiminen. Kiireellistenkin sosiaalipalvelujen antamisesta on annettava asiakkaalle valituskelpoinen päätös ja oikaisuvaatimusohjeet. Laittomasti maassa oleskelevilla lapsilla on oikeus lastensuojelulain mukaisiin palveluihin. Ohje turvapaikanhakijoiden oikeudesta lastensuojelun palveluihin on annettu 15.4.2016 http://stm.fi/documents/1271139/2044491/Kuntainfo_2_2016.pdf/98d97a41-10e6-40d0-a5f99eb6bcb53d70

Kunnan ja Kelan välinen työnjako Ensisijaisesti laittomasti maassa oleskelevien kiireelliseen avun tarpeeseen vastataan kunnissa. Mikäli henkilö hakeutuu omatoimisesti Kelaan, Kela tarkistaa henkilön oleskeluoikeuden ulkomaalaisrekisteristä ja ratkaisee, onko henkilöllä oikeutta toimeentulotukeen. Kiireellisen sosiaalihuollon tarpeessa olevat asiakkaat Kela ohjaa kuntaan, jossa tehdään kokonaisarvio henkilön avun tarpeesta. Hätämajoituksen yhteydessä tarjottava ruoka ja muu aineellinen apu ovat ensisijaisia tukimuotoja. Kela ohjaa laittomasti maassa oleskelevat vapaaehtoisen paluun järjestelmään.

Kunnan oikeus kustannusten korvaukseen

Kansaneläkelaitos korvaa kunnalle tai kuntayhtymälle aiheutuneet kustannukset kiireellisestä sairaanhoidosta, joka on annettu henkilölle, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa ja jonka hoidosta aiheutuneita kustannuksia ei ole saatu perittyä asiakkaalta. Korvaus perustuu rajat ylittävstä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 20 §:ään. Kansaneläkelaitoksen korvauksen saaminen edellyttää, että kunta tai kuntayhtymä on yrittänyt periä sairaanhoidon kustannuksia asiakkaalta tai muualta (esim. vakuutusyhtiö). Kansaneläkelaitokselta korvausta hakiessaan kunnan tai kuntayhtymän on osoitettava, että sairaanhoidon kustannuksia on yritetty periä potilaalta itseltään tai muulta taholta esimerkiksi maksumuistutuksella. Käytännössä valtion korvausta voidaan hakea, jos tuloksetta on pyritty selvittämään henkilön henkilöllisyyttä tai osoitetta perinnän toteuttamiseksi. Kunnat ja kuntayhtymät hakevat korvausta paperisella lomakkeella Y31. Kelan nettisivulla (kela.fi) on julkiselle terveydenhuollolle tarkoitettu ohje valtion korvauksesta ja sen saamisen edellytyksistä.

Valtio korvaa vain kiireellisen sairaanhoidon. Jos kunta on päättänyt laajemmasta palveluvalikoimasta, se vastaa siitä aiheutuvista kustannuksista kokonaan itse. Kunnalla on myös mahdollisuus päättää luopua laittomasti maassa oleskeleville henkilöille annettavan kiireellisen sairaanhoidon todellisten kustannusten perimisestä, mutta siinä tapauksessa kunnalla ei ole oikeutta valtion korvaukseen. Tällä hetkellä valtio ei erikseen korvaa kunnille laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden sosiaalipalveluja, vaan ne sisältyvät kunnan peruspalvelujen järjestämiseen maksettavaan valtionosuuteen. Vuonna 2017 tullaan säätämään asetuksella kuntien kustannusten korvaamisesta kiireellisistä sosiaalipalveluista.

Ohjaus palautusjärjestelmän piiriin

Kunnan viranomaiset ohjaavat laittomasti maassa oleskelevat maahanmuuttoviranomaisten puoleen. Vapaaehtoisen paluun järjestelmässä kansainvälistä suojelua hakeneelle ulkomaalaiselle voidaan korvata kohtuulliset muuttokustannukset ja maksaa avustusta, jos hän poistuu maasta vapaaehtoisesti.

Lisätietoa vapaaehtoisesta paluusta ja sen hakemisesta:

http://www.migri.fi/turvapaikka_suomesta/paluu_kotimaahan

http://www.migri.fi/download/60989_vapaaehtoinen_paluu_esite_fi.pdf?f1931d60a1d1d388

Lisätietoja: Sosiaalineuvos Viveca Arrhenius, p. 02951 63286 Sosiaalineuvos Marjo Malja, p. 02951 63581 (sosiaalipalvelut, lastensuojelu) Neuvotteleva virkamies Sanna Pekkarinen, p. 02951 63434 (toimeentulotuki) Erityisasiantuntija Anne Arvonen, p. 02951 63285 (terveyspalvelut)

Laittomasti maassa oleskelevan hätämajoitus Savonlinnassa

Arkisin klo 8-15.30:

Savonlinnan kaupungin Maahanmuuttajapalveluiden työntekijät ohjaavat henkilöt
Savonlinnan Opiskelija-Asunnot Oy:n asuntoon

Yhteystiedot:

Maahanmuuttosihteeri Johanna Merivirta p. 044 417 4141

Sosiaaliohjaaja Saima Vienola p. 044 417 4143

Iltaisin, yöllä ja viikonloppuisin

Savonlinnan Kristillinen opisto järjestää hätämajoituksen

Yhteystiedot:

Päivystyspuhelin p. 050 336 7137

Ohjaajat klo 8.00-20.00 p. 044 711 1580

Kiinteistöpäivystäjä p. 050 374 4525

Rehtori Tommi Tuunainen p. 044 554 7895

Sosiaalipäivystyksen numero on 112 kaikkina vuorokauden aikoina.

Tietoja asiakkaan vastaanottopalveluiden päättymisestä saa Maahanmuuttoviraston tilannekeskuksesta. Tilannekeskus päivystää ma-pe klo 8-18 ja viikonloppuisin sekä pyhäpäivinä klo 12-18. Sähköposti on tilannekeskus@migri.fi ja puhelin 0295 433 044.

Toimintaohjeet: Lapsiin ja nuoriin kohdistuva seksuaalinen häirintä

Seksuaalisen häirinnän puheeksi otto lapsen kanssa

Aiemmin lähettämässämme tiedotteessa on ilmennyt ongelmia linkkien kanssa. Lisäksi meiltä on pyydetty konkreettisempia ohjeita ja neuvoja liittyen seksuaalisen häirinnän puheeksi ottamiseen lapsen kanssa. Tähän tiedotteeseen on kerätty tiivis infopaketti aiheesta.

On tärkeä muistaa, että seksuaalista häirintää voi tapahtua missä vain ja milloin vain. Tiedotteen lopusta löytyvät oppilas- ja opiskelijahuoltohenkilöt vastaavat mielellään mahdollisiin lisäkysymyksiinne.

Mitä seksuaalinen häirintä on?

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan henkilön sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan tämän henkistä tai fyysistä koskemattomuutta ja jolla luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Auta lastasi tunnistamaan seksuaalinen häirintä.

Seksuaalista häirintää on:

- Seksuaalisesti vihjailevat eleet tai ilmeet
- Epäasialliset seksuaaliset puheet, kaksimielliset vitsit sekä vartaltoa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset
- Epäasialliset seksuaaliset sisällöt eri sosiaalisen median kanavissa, WhatsApp-, Snapchat- yms. viestit, tekstiviestit, sähköpostit, puhelinsoitot
- Fyysinen koskettelu ja lähentely
- Sukupuoliyhteyttä tai muuta sukupuolista kanssakäymistä koskevat ehdotukset tai vaatimukset
- Seksuaalirikos kuten raiskaus, sen yritys tai seksuaalinen ahdistelu

Kuinka voit tukea lastasi, jos hän on joutunut häirinnän tai ahdistelun kohteeksi?

Aiheesta on syytä keskustella myös ennaltaehkäisevästi.

- Lapsella on aina oikeus poistua tilanteesta sanomatta sanaakaan tai pyytämättä siihen keneltäkään lupaa.
- Opeta lasta sanomaan häiritsijälle välittömästi, että hänen käyttäytymisensä on loukkaavaa tai epämiellyttävää ja että hänen pitää lopettaa. Joissakin tapauksissa jo se riittää lopettamaan häirinnän.
- Muistuta lastasi, ettei hän koskaan syytä häirinnästä itseään, vaikka hän ei pystyisikään puolustautumaan!
- Rohkaise lastasi kertomaan häirinnästä luotettavalle aikuiselle ja vaatimaan, että asialle tehdään jotain.
- Ilmoita asiasta välittömästi koulun henkilökunnalle.

- Selvittämisen kannalta on oleellista, ettei ilmoitusta tehdä nimettömänä. Asia pitää voida selvittää osapuolten kesken.

Kuinka voit tukea lastasi, jos hän on nähnyt häirintää tai ahdistelua?

- Ohjeista lasta sanomaan häiritsijälle, että hänen käyttäytymisensä on loukkaavaa ja että hänen on lopetettava.
- Rohkaise häntä pitämään ahdisteltavan puolta! Asialle nauraminen sattuu.
- Muistuta lastasi, että tapahtunutta ei saa vähätellä eikä ahdisteltua kaveria saa syyttää häirinnästä.
- Ohjeista lasta aina kertomaan näkemästään aikuiselle, jotta häirintä saadaan loppumaan.

Koulujen ja oppilaitosten vastuut häirintätapauksissa

- Kaikki tietoon tulleet häirintätapaukset selvitetään osapuolten kesken. Tapahtumakulku selvitetään, kaikkia osapuolia kuullaan ja arvioidaan, onko häirintää tapahtunut sekä päätetään toimenpiteistä ja seurannasta. Toimenpiteet valitaan tapauskohtaisesti.
- Koululla on velvollisuus olla yhteydessä häirintään syylistyneen ja kohteena olleen oppilaan huoltajiin. Vakavissa tapauksissa koululla ja oppilaitoksella on velvollisuus tehdä ilmoitus poliisille ja lastensuojeluun.
- Häirinnän kohteella on oikeus saada apua oppilashuollosta: terveydenhoitajalta, koululääkäriltä, koulukuraattorilta tai koulupsykologilta.

Tiedotteen laatimisessa on käytetty materiaalia seuraavasta nettisivusta: <https://tasa-arvo.fi/hairinta> ja Oulun kaupungin siihen liittyvästä tukimateriaalista.